

26. helluntain jälkeinen viikko, tiistai

Päivän epistola

(1. Tim. 1: 8 – 14)

”Poikani Timoteus, me tiedämme, että laki on hyvä, jos sitä käytetään lain tarkoituksen mukaisesti. Eihän lakia ole säädetty kunnon ihmisten takia, vaan lain ja järjestyksen rikkojien, jumalattomien ja syntisten, rienaajien ja pyhänhäpäisijöiden, isän- ja äidinmurhaajien, tappajien, siveettömien, miesten kanssa makaavien miesten, ihmisten sieppaajien, valehtelijoiden, valapattojen ja ylipäänsä kaikkien sellaisten takia, jotka toimivat vastoin tervettä oppia. Näin sanoo iäti ylistettävän Jumalan kirkkautta julistava evankeliumi, joka on minulle uskottu. Minä kiitän Herraamme Kristusta Jeesusta, joka on antanut minulle voimaa. Kiitän häntä siitä, että hän katsoi minut luotettavaksi ja otti minut palvelukseensa, vaikka olin ollut herjaaja, vainooja ja väkivallantekijä. Hän armahti minut, koska epäuskoni tähden en tiennyt, mitä tein. Meidän Herraamme armo on ollut yltäkyläinen, samoin se usko ja rakkaus, jonka Kristus Jeesus saa aikaan.”

Laki on Jumalan antama, sen takia: ”Tiedämme, että laki on hyvä” (vrt. Room. 7: 14, 16). Se ero on, että tässä ei edellytetä, että laki ohjaisi omaatuntoa. Sama asia todetaan Galatalaiskirjeessä: ”Mutta jos Henki ohjaa teitä, ette ole lain alaisia” (Gal. 5: 18). Vain pahantekijät tarvitsevat lakia. Lain tehtävä oli ohjata valittua kansaa pois synnistä ja kohti Kristusta. Kristuksen tuleminen lihaksi täytti lain.

Siveettömien tekojen lista perustuu todennäköisesti käskyihin. Paavalille on uskottu evankeliumi ja hän on sen levittämisestä vastuussa. Tässä kohdassa lista muodostaa täydellisen vastakohdan hieman aikaisemmin kerrotulle rakkaudelle, ”joka tulee puhtaasta sydäimestä, hyvästä omastatunnosta ja vilpittömästä uskosta (1. Tim. 1: 5).

Paavali siirtyy kiittämään Kristusta Jumalan armosta ja perustelee itseään oikeana opettajana. Paavali oli aikaisemmin pilkkaaja ja vainoaja, joka epäuskonsa takia ei tiennyt, mitä teki. Sen takia Herra armahti hänet. Mielenkiintoista on, että sekä Vanhassa että Uudessa testamentissa kuin myös Kirkon elämässä suurista syntisistä on tullut merkittäviä pyhiä, esimerkiksi Mooses, Rahab, Daavid, Fotine, Matteus, Paavali ja Maria Egyptiläinen

Päivän evankeliumi

(Luuk. 14: 25 – 35)

”Siihen aikaan Jeesuksen mukana kulki suuri joukko ihmisiä. Hän kääntyi ja sanoi heille: ”Jos joku tulee minun luokseni mutta ei ole valmis luopumaan isästään ja äidistään, vaimostaan ja lapsistaan, veljistään ja sisaristaan, vieläpä omasta elämästään, hän ei voi olla minun opetuslapseni. Joka ei kannu ristiään ja kulje minun jäljessäni, ei voi olla minun opetuslapseni. Jos joku teistä aikoo rakentaa tornin, niin kai hän ensin istuutuu arvioimaan kustannuksia nähdäkseen, onko hänellä varoja rakentaa se valmiiksi. Muuten voi käydä niin, että hän laskee perustuksen mutta joutuu jättämään työn kesken. Silloin kaikki, jotka tämän näkevät, alkavat pilkata häntä: ”On siinäkin mies! Alkoi rakentaa, mutta kesken se jäi.” ”Tai jos kuningas on lähdössä taisteluun toista kuningasta vastaan, niin kai hän ensin istuutuu harkitsemaan, pystyykö hän kymmenellä tuhannella miehellä kohtaamaan vihollisen, joka on tulossa kahdenkymmentuhannen miehen voimalla. Ellei hän siihen pysty, hän lähettää rauhanneuvottelijoita, kun vihollinen on vielä kaukana. Tietäkää siis: yksikään teistä ei voi olla minun opetuslapseni, ellei hän luovu kaikesta, mitä hänellä on. ”Suola on tarpeellista. Mutta jos suolakin menettää makunsa, millä se saadaan taas suolaiseksi? Ei sillä ole käyttöä, ei pellossa eikä tunkiossa. Pois se heitetään. Jolla on korvat, se kuulkoon!”

Samantapaista tekstiä löytyy Matteukselta (Matt. 10: 37 – 38; 16: 24; 5: 13; 11: 15) ja Markuksella (Mark. 8: 34; 9: 50). Tässä kohdassa voi huomata sen, että evankelistat käyttävät samaa kertomusmateriaalia hyvin eri tavalla. Luukkaan kertomus poikkeaa huomattavasti muista evankelistoista. Luukas tuo tässä esille sen, mitä vaaditaan Jeesuksen opetuslapselta.

”Ei ole valmis luopumaan isästään...” on suomennoksessa käännetty lievässä muodossa. Vanhempi käännös on ”eikä vihaa isäänsä...”. Näin se on käännetty myös muissa kielissä. Sanakirjan mukaan käytetty verbi on sanaa vihata lievempi. Luukkaan tapa ilmaista ehto Jeesuksen seuraamiselle on ankara. Matteuksen ilmaus lienee lähimpänä totuutta: ”Joka rakstaa isäänsä tai äitiänsä enemmän kuin minua, ei kelpaa minulle” (vrt. Matt. 10: 37).

Asia pitää kuitenkin ymmärtää oikein. Jeesusta seurasi iso joukko ihmisiä. Osa heistä seurasi Häntä löytääkseen Jumalan valtakunnan, osa jostain muusta syystä. Jeesuksen opetus tässä yhteydessä korostaa, että Hänen seuraamisensa on ensimmäinen asia. Jos jokin asia tulee Jeesuksen seuraamiselle esteeksi, niin sitä pitää ”vihata”. Siis omia vanhempia tai omaa elämää ei tarvitse vihata, jos ne eivät estä Jeesuksen seuraamista. Jos ne muodostuvat esteeksi, niin silloin niitä on ”vihattava” eli niiden väärä vaikutus Jeesuksen seuraamiseen on torjuttava.

”Ei voi olla minun opetuslapseni.” Ennen tämänpäiväistä tekstiä Luukkaalla on kertomus pidoista, minne kutsutaan ihmisiä. Osa kutsutuista kieltäytyi, koska heillä oli muuta tekemistä. Olla opetuslapsi

edellyttää myönteistä vastausta Jumalan esittämään kutsuun. Kun Jumala kutsuu, silloin kutsuun on vastattava, edes lähiomainen tai oman elämän mukavuudet eivät saa olla esteenä.

Ihmisen on otettava kantaakseen se risti, mikä hänelle on annettu, ei sitä, minkä itse haluaisi kantaa. Tämä risti on otettava kannettavaksi joka päivä, ei silloin, kun sitä itse haluaa. Me emme seuraa Kristusta vain kerran, vaan me seuraamme Häntä joka päivä.

Jakeissa 28 – 32 on kaksi lyhyttä vertausta. Toinen käsittelee arviota rakennuskustannuksista ja toinen arviota sotaretken lopputuloksesta. Ne kehottavat harkintaan ennen toimintaa. Jeesuksen seuraajaksi haluavien pitää miettiä, mitä Jeesuksen seuraaminen edellyttää heiltä.

Ensimmäisessä vertauksessa mainittiin tornin perustus. Kristillisen elämän perustus on Jeesuksen opetuksessa, joka löytyy evankeliumeista. Paavali käsittelee rakennuksen rakentamista peustuksen päälle, tämä perustus on Jeesus Kristus. Tuomiopäivänä selviää, miten kukin on rakentamisessa onnistunut (vrt. 1. Kor. 3: 10 – 15).

Jälkimmäisen vertauksen kahdesta kuninkaasta ja heidän välillään syttyvästä mahdollisesta sodasta on nähty viittaavan ihmisen taisteluun syntiä ja pahoja henkiä vastaan. Tässä sodassa ihmisen omat voimat eivät riitä, mutta Jumalan avulla ihminen voi voittaa niin synnin kuin pahan hengen.

Jae 33: ”Tietäkää siis: yksikään teistä ei voi olla minun opetuslapseni, ellei hän luovu kaikesta, mitä hänellä on.” viittaa kahteen edellä olevaan lyhyeen vertaukseen. Huomio on siinä, mitä vaaditaan jonkin toiminnan loppuunsaattamiseen. Jeesuksen seuraaminen edellyttää sitä, että nähdään lopputulos ennen päätöksen tekemistä. Näin Jeesusta seurattaessa ei tule sellaisia tilanteita, joissa ihmiseltä vaaditaan sellaista, joka saa hänet perääntymään tavoitteesta. Jeesuksen seuraajan tulee olla valmis luopumaan siitä, mitä hän hallitsee. Se ei merkitse, että Jeesuksen seuraaja ”noin vain” luopuu omaisuudestaan.

”Suola” ei voi menettää makuaan. Mutta se voi pilaantua. Jeesuksen opetuslasten tulee olla maailman suola (Matt. 5: 13). Vanhassa testamentissa suola liittyi myös uhraamiseen, sitä pidettiin Jumalan liiton merkkinä (vrt. 3. Moos. 2: 13) ja suola oli vahvistamassa sopimusta (4. Moos 18: 19; 2. Aik. 13: 5). Suolan syömistä pidettiin merkkinä sitoutumisesta uskollisuuteen. Luukas kertoo suolan kautta mitä tapahtuu sellaiselle Jeesuksen seuraajalle, joka jostain syystä ei kykenekään täyttämään niitä ehtoja, jotka kuuluvat hänelle. Jumalan armo on otettava vastaan ja jaettava se eteenpäin.

Kyvyttömyys seurata Jeesusta aiheuttaa eron Hänestä. ”Korvat” tarkoittavat ihmisen tarkkaavaisuutta ja kykyä ymmärtää se, mitä on aikaisemmin sanottu sekä kykyä toimia opetuksen mukaisesti.